

Monumentnummer*: 523782

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82900/120

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nijkerk Nijkerk Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Nijkerk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Nijkerk Gelderland B 8892

Omschrijving**

Inleiding

In schoon metselwerk opgetrokken WATERTOREN, in 1898 gebouwd naar een ontwerp van F.A. DE JONGH onder invloed van de Chaletstijl en de Neo-Renaissancestijl. De hoogte van de aan de Westkadijk aan de havenkom gelegen watertoren bedraagt ca. 32 meter. F.A. de Jongh heeft behalve de watertoren te Nijkerk slechts twee andere bijzondere watertorens ontworpen n.l. die te Zwijndrecht (1898) en die te Schoonhoven (1901). Deze torens geven samen met de Nijkerkse watertoren de diverse stadia aan in het zoeken naar een vorm voor watertorens met een Intze-reservoir waarbij geen sprake meer is van een sterk contrast tussen de onderbouw en het reservoir. Veel torens met dergelijke reservoirs werden gekenmerkt door een slanke onderbouw met daarop een sterk uitkragend reservoir. Bij de toren van Nijkerk probeerde De Jongh door de toevoeging van een overkragend dak en het aanbrengen van een omloop niet het reservoir het silhouet te domineren maar de toegevoegde elementen het beeld te laten bepalen.

Omschrijving

WATERTOREN in de vorm van een in schoon metselwerk uitgevoerde, zich verjongende cilinder met een uitkragende houten bovenbouw, voorzien van een omloop op houten klossen. De toren wordt afgesloten door een kegeldak dat wordt bekroond door een spits met windvaan. De cilinder, die rust op een plint, wordt door drie natuurstenen gevel- of cordonbanden in vier naar boven toe

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kleiner wordende delen gescheiden. De benedenzone heeft oeuil de boeuf vensters en een deur. De middenzone bezit vensters met meerruits ijzeren ramen. Onder de overkragende bovenbouw bezit de gevel eveneens oeuil de boeuf vensters.

Waardering

WATERTOREN uit 1898, gebouwd naar een ontwerp van F.A. DE JONGH onder invloed van de Chaletstijl en de Neo-Renaissancestijl.

-\tVan architectuurhistorische waarde als bijzonder gaaf bewaard voorbeeld van een laat negentiende eeuwse watertoren met een uitzonderlijke detaillering. Het ontwerp wordt gekenmerkt door hoogwaardige esthetische kwaliteiten. De hoofdvorm wordt gekenmerkt door een smalle ronde onderbouw met een uitkragende houten bovenbouw. De detaillering van het metsel- en houtwerk is gaaf bewaard gebleven. De schacht van de toren is voorzien van horizontale sierbanden in gele verblendsteen en cordonbanden in pleisterwerk. Hierin is de invloed van de in die tijd gangbare Neo-Renaissance stijl te herkennen. De toren is van belang voor het oeuvre van F.A. de Jongh die voor zover bekend slechts drie watertoren heeft ontworpen. Deze torens geven echter diverse stadia aan in het zoeken naar een vorm voor watertorens met een lntze-reservoir waarbij geen sprake meer is van een sterk contrast tussen de onderbouw en het reservoir.

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de bijzondere situering nabij de haven. De toren is een onderdeel van de oorspronkelijke bebouwing rond de haven en is van bijzondere betekenis voor het aanzien van de havenkom.

-\tVan cultuurhistorische waarde vanwege het typologische belang van de watertoren.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument